

Water en waterschap als onderdeel van de samenleving

Water is een belangrijk onderdeel van de samenleving. Overal om je heen is water, de blauwe aders in ons landschap

De hoeveelheid en kwaliteit van het water bepaalt of we hier kunnen leven. Dit maakt het beheer van water enorm belangrijk. Als er te veel water is, hoe beperken we dan het risico op wateroverlast? En bij een watertekort, hoe houden we voldoende goed water beschikbaar? En wat voor invloed heeft de verandering van het klimaat op water? Welke invloed heeft dat op ons landschap en de economie? Hoe zetten we ons geld in en waarom? Dit zijn uitdagingen en vraagstukken waarover we nadenken.

Waterbeheer midden in de samenleving

Als hoogheemraadschap hebben wij, net als water dat heeft, een verbondenheid met mensen. Ons werk krijgt mede vorm door het werk en de belangen van anderen. Denk aan de opgaves van de provincie en de gemeentes in de ruimtelijk ordening, maar ook aan het woon- en werkplezier van de inwoners en ondernemers in ons gebied. En we helpen zelfs buiten onze landsgrenzen in internationale samenwerkingsprojecten.

Wij zijn onderdeel van de overheid als geheel en staan in dienst van de gebruikers die hier wonen, werken en recreëren. Vanuit die verbondenheid willen we de buitenwereld meer naar binnen halen om samen aan de wateruitdagingen te werken. Dit doen wij open, eerlijk en goed doordacht.

Waterbewustzijn

Hoewel wij al eeuwenlang zorgen voor droge voeten en schoon water, kent niet iedereen ons. Misschien omdat we ons werk goed doen? Dat blijven we natuurlijk doen. Maar de opgaven zijn te groot, te ingewikkeld en raken zoveel andere belangrijke belangen; we kunnen het niet meer alleen oplossen. Daarom wordt het steeds belangrijker dat mensen weten wie we zijn, wat we doen en waarmee en wanneer zij kunnen bijdragen. Het vergroten van het waterbewustzijn en het versterken van de participatie zijn hierbij belangrijke pijlers.

Digitalisering en innovatie

In de samenleving zijn er ontwikkelingen die ook onze deur niet voorbij gaan. Zo speelt de digitalisering een belangrijke rol in ons werk en passen we innovatie toe om ons werk beter en slimmer te doen.

Het aangaan van uitdagingen en meegaan in de ontwikkelen doen we binnen kaders. We houden de kosten van ons waterbeheer betaalbaar en blijven scherp op wat onze taken en verantwoordelijkheden zijn.

Onderwerpen die bij dit thema horen:

- [Vergroten van waterbewustzijn](#)
- [Versterken van participatie](#)
- [Duurzaam financieel beheer](#)
- [Digitale ontwikkeling](#)
- [Voorbereid op calamiteiten](#)
- [Slimmer en beter door innovatie](#)
- [Recreatie in, op en om water](#)
- [Veilige wegen in goede staat](#)

Vergroten van het waterbewustzijn

Ambitie

Bewoners kennen ons werk en zijn zich bewust van het belang en de eigen rol als het gaat om voldoende en schoon water.

Visie

Nederland is een waterrijk land, dat voor een groot deel onder de zeespiegel ligt. De waterschappen zorgen samen met inwoners en bedrijven al eeuwen voor droge voeten en schoon water. We zijn dan ook waterbeheerders bij uitstek. Bovendien worden we vanwege onze deskundigheid en ervaring door verschillende landen betrokken bij allerlei actuele vraagstukken. Zo kunnen we de uitdagingen rondom de klimaatverandering voorblijven.

Toch blijkt uit verschillende onderzoeken* een laag waterbewustzijn van Nederlanders. Het handelen van inwoners en bedrijven wordt steeds bepalender voor het bewoonbaar en betaalbaar houden van ons gebied. Het is belangrijk dat Nederlanders meer weten over het waterbeheer in hun omgeving en hun rol daarin.

Er is de laatste jaren hard gewerkt aan bewustwordingscampagnes. Daardoor groeit het waterbewustzijn. Maar we zijn er nog niet en daarom staat het onderwerp hoog op de agenda.

Om het waterbewustzijn bij bewoners en ondernemers te vergroten, richten wij ons op informeren en aansporen. We willen hen interesseren in ons werk en stimuleren om hun bijdrage te leveren aan schoon en voldoende water.

Situatiebeschrijving

Het is onze taak om bewoners en ondernemers in ons gebied bewust te maken van hun rol bij waterveiligheid en schoon en voldoende water. In dit waterbeheerprogramma staat hoe wij onze taken uitvoeren, anders gezegd: hoe wij ons 'onze taken' doen en welke uitdagende thema's er de komende jaren op ons af komen. Dagelijks werk, maar zeker niet alledaags.

Het waterbeheer zit diep in onze cultuur en historie en lijkt daardoor vanzelfsprekend. Zo vanzelfsprekend dat Nederlanders er nauwelijks bij stilstaan dat er altijd veilige dijken zijn en voldoende en schoon water in de omgeving en de natuur. We zijn trots op het werk dat wij hier verzetten.

Inwoners en bedrijven verleiden om mee te helpen

Het is belangrijk dat Nederlanders zich weer bewuster worden van het belang en de bedreigingen van water in hun omgeving. Klimaatverandering zorgt de komende jaren voor grote uitdagingen in het waterbeheer. Alle uitdagingen zijn beschreven in teksten van de thema's van dit programma.

We werken hard om de omgeving en ons werk zo aan te passen dat we deze veranderingen voorblijven. Máár... dat kunnen wij niet alleen! We werken daarvoor

samen met inwoners, bedrijven en organisaties. Waar mogelijk benutten we de inzet van ambassadeurs en vrijwilligers.

Watererfgoed

Hoe ons gebied er nu uitziet en hoe we het gebruiken is sterk bepaald door keuzes en ingrepen uit het verleden. Het water speelde daarin een dominante rol. Denk aan het aanleggen van dijken, sloten en kanalen, het droogmalen van plassen en het bouwen van windmolens, gemalen en sluizen. Het watersysteem dat in de loop van de eeuwen is ontwikkeld, gebruiken, beheren en onderhouden we nog steeds. Het huidige watersysteem en wat nog zichtbaar aanwezig is van historische werken en gebouwen vertelt de geschiedenis van ons gebied. Hierop sluiten we aan bij onze activiteiten voor educatie en dit ondersteunt weer het waterbewustzijn. We willen daarom de komende jaren meer aandacht besteden aan de cultuurhistorie (het watererfgoed) om de zichtbaarheid verder te verbeteren. Dat draagt ook bij aan het gezamenlijke bewustzijn van het belang van het waterbeheer.

Educatie en arbeidsmarkt

Om het waterbewustzijn van de nieuwere generaties te vergroten, zetten we actief in op educatie. Dit doen we onder andere door het verzorgen van gastlessen en excursies en het aanbieden van stages en traineeships. Hiermee willen we potentiële toekomstige medewerkers niet alleen interesseren in ons werk, ook willen we jongeren waterbewust en wateractief maken. De doelgroep 18 tot 25 jaar oud, is ontvankelijk voor thema's rondom klimaat. Ze willen actie ondernemen voor hún toekomst. Door ze leren wat zij kunnen bijdragen, creëren we een toekomstige generatie die bewuster om gaat met water.

Door de vergrijzing en geringe instroom in (technische) wateropleidingen dreigt een flink tekort aan werknemers in de watersector. Daarom is het belangrijk om jongeren hier kennis mee te laten maken. Om ook in de toekomst voldoende en goed personeel te hebben, maken we jongeren bekend met de veelzijdigheid van water.

De huidige arbeidsmarkt gaan we in de komende jaren nog actiever aanboren. We investeren in het promoten van onze vacatures en starten een arbeidsmarktcampagne om te tonen hoe het is om bij een hoogheemraadschap te werken.

Communicatie en onderzoek

Door inwoners en bedrijven actiever te informeren, willen we niet alleen het waterbewustzijn vergroten, maar ook aansporen tot actie; mensen wateractief maken.

We zetten meer in op communiceren over onze dagelijkse werkzaamheden, zijn open over hoe wij dingen doen en zoeken naar activiteiten in de samenleving waar wij onze uitdagingen voor de toekomst op aan kunnen sluiten.

We voegen de drie hoofdthema's van dit waterbeheerprogramma toe aan onze corporate communicatiestrategie en voeren dit uit. Om nog beter aan te sluiten op onze doelgroepen verbreden we onze kennis en voeren we onderzoeken uit.

1. **Doel:** We ontwikkelen een communicatiestrategie en -aanpak die aansluit op onze taken en uitdagingen benoemd in het waterbeheerprogramma.
2. **Opgave:** We zetten in op het vergroten van waterbewustzijn bij inwoners door acties, campagnes en educatie. Inwoners en bedrijven worden gestimuleerd bijdragen te leveren aan schoon en voldoende water.

****Het OESO-rapport 'Governance in the Netherlands: Fit for the future?' & ons awareness-onderzoek door Blauw Research uit 2017 en 2019.***

Versterken van participatie

Ambities

- Het hoogheemraadschap staat midden in de maatschappij, beweegt mee met de veranderende omgeving en staat ten dienste van de gemeenschap;
- Het hoogheemraadschap werkt zoveel mogelijk als één overheid en blijft zichtbaar;
- Het hoogheemraadschap gaat voor passende participatie.

Visie

De samenleving verandert in rap tempo. Dit zien we op digitaal en technologisch vlak, maar ook op het gebied van sociaal maatschappelijke ontwikkelingen. Vraagstukken worden steeds complexer en inwoners en bedrijven oefenen steeds meer invloed uit op hun (eigen) omgeving.

Wij zetten ons in voor droge voeten en schoon water. Dat kunnen we niet alleen. We doen dit samen met onze inwoners, bedrijven en medeoverheden. Want juist door participatie ontstaan betere plannen, groeit draagvlak en waterbewustzijn en kiezen we voor een democratische koers. Met de invoering van de omgevingswet geven wij als overheid ook wettelijk de ruimte aan onze omgeving om te kunnen participeren.

Situatiebeschrijving

Als hoogheemraadschap hebben we veel kennis en kunde in huis om droge voeten en schoon water te hebben en te houden. Ook in de samenleving is veel kennis en ervaring aanwezig, bij de inwoners en bedrijven. Deze kennis willen we meer en meer gaan samenbrengen. We willen diverse partijen zo vroeg mogelijk betrekken bij onze plannen en projecten. Daarvoor luisteren we goed naar wat er in de samenleving speelt.

Voor het betrekken van diverse partijen maken we gebruik van een zogenaamde waterladder (figuur 1). De mate van hoe betrokken we zijn bij een wateropgave of eigen werk, maatschappelijke opgave of initiatief van anderen staat hierin. Hoe meer stroomopwaarts op de waterladder, hoe actiever de partijen samen optrekken en hoe meer invloed er naar elkaar is. Afhankelijk van onze rol en/of de fase van de wateropgave, is het voor sommige plannen voldoende om alleen te informeren/luisteren. Voor andere plannen richten we ons echter veel meer op het faciliteren/(mee)beslissen.

Participatieprincipes

We willen goed uitleggen hoe wij aan participatie werken en wat de omgeving van ons mag verwachten. Daarom hanteren we tien participatieprincipes. Deze principes sluiten aan bij onze kernwaarden: zorgvuldig, open en betrokken. Ze maakt helder hoe we werken aan participatie.

Door voortdurend te werken aan het coachen, opleiden en trainen van onze medewerkers vergroten we het omgevingsbewustzijn binnen de gehele organisatie.

Participatiebeleid en -verordening

Ook stellen we nieuw participatiebeleid en een participatieverordening op. Met dit beleid en deze verordening vergroten we formeel de mogelijkheden voor bewoners en (overige) belanghebbenden. Zo houden wij hen betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van ons beleid en onze projecten.

1. **Opgave:** We vergroten het omgevingsbewustzijn binnen de gehele organisatie.
2. **Doel:** We bieden handvatten om een goed functionerend participatieproces in te richten door nieuw participatiebeleid en -verordening op te stellen.
3. **Opgave:** We luisteren goed wat er in de samenleving speelt en sluiten waar nodig aan bij cruciale ontwikkelingen in ons werkgebied.

Duurzaam financieel beheer

Visie

Door duurzaam financieel beheer houden we de kosten van ons waterbeheer betaalbaar. Niet alleen op de korte, maar ook op de lange termijn. We verdelen de kosten die voortkomen uit het waterbeheerprogramma eerlijk tussen de huidige en toekomstige generaties. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat we financiële ruimte houden voor nieuwe thema's en opgaven.

Situatiebeschrijving

Om de ambities en doelen uit dit waterbeheerprogramma te kunnen halen, zijn de komende jaren extra investeringen nodig. Dit doen wij om de bewoners en ondernemers te blijven beschermen tegen het water, of juist door water vast te houden in tijden van droogte. Ook houden wij het gebied aantrekkelijk voor wonen en werken. De kosten van ons waterbeheer betalen de bewoners en ondernemers via de waterschapsbelasting. Doordat de kosten van ons waterbeheer stijgen, nemen ook de lasten toe. Dit willen we beperkt houden.

Bij het opstellen van dit programma is de ruimte voor stijging van de belastingopbrengst door het huidige bestuur ingekaderd tot maximaal 3% gemiddeld per jaar gedurende de bestuursperiode die in 2023 eindigt. Bij de doorrekening van de voorziene financiële gevolgen toetsen we of het waterbeheerprogramma binnen het huidige financiële kader past.

Het is aan het volgende bestuur om het financiële kader te continueren of aan te passen. De kosten van dit programma zijn niet vooraf exact te bepalen en worden gedurende de looptijd ook sterk beïnvloed door zowel te maken keuzes bij de uitvoering als externe factoren.

Hoe zijn de kosten opgebouwd?

Onze kosten zijn in twee categorieën onder te verdelen. De eerste categorie bestaat uit de jaarlijks terugkerende exploitatiekosten. Deze kosten betalen wij van de belastingopbrengsten. Denk aan de kosten voor ons personeel en kosten voor het jaarlijks beheer en onderhoud van onze dijken, wegen en sloten. Maar ook de jaarlijkse rente en afschrijvingskosten van onze investeringen.

De tweede categorie bestaat uit de investeringen. Bijvoorbeeld investeringen voor de lange termijn in onze dijken, gemalen en afvalwaterzuiveringsinstallaties. Omdat dit grote investeringen zijn, lenen wij geld. Omdat een gemaal minimaal veertig jaar dienstdoet, nemen we de kosten van de investering niet direct als jaarlijkse exploitatielasten. De investeringskosten spreiden we als afschrijvings- en rentekosten over veertig jaar, en nemen we zo op in de exploitatiekosten. Na de veertig jaar is er weer financiële ruimte voor eventuele vervangingsinvesteringen.

Duurzaam financieel beheer

Dit betekent dat wij kritisch zijn op welke investeringen wij afschrijven en met welke afschrijvingsperiode. We willen onze schulden in redelijke verhouding houden tot onze inkomsten. Maar we willen ook de uitvoering van onze werkzaamheden niet uitstellen als wij dat niet verantwoord vinden. Hoe korter de afschrijvingsperiode, hoe kleiner het deel van de lasten dat we doorschuiven naar de langere termijn. We streven naar een balans tussen de investerings- en de exploitatiekosten. Hierdoor beperken we de jaarlijkse lastenstijging voor onze bewoners en ondernemers. Voor de huidige én voor de toekomstige generaties.

Huidige financiële kaders

Zoals eerder aangegeven is het streven om de lastendrukstijging zoveel mogelijk te beperken. Naast de lastendruk zijn er binnen duurzaam financieel beheer nog een aantal financiële kengetallen waarop we sturen. Dit doen we om te waarborgen dat het hoogheemraadschap ook op lange termijn zijn kerntaken naar behoren kan uitvoeren en tegelijkertijd financieel gezond blijft.

Twee keer per jaar toetsen we de financiële kengetallen en sturen we indien nodig bij. Dit doen we tijdens het opstellen van het meerjarenperspectief (meerjarenbegroting) en de programmabegroting. Onze schuldenlast hebben wij ingekaderd door daaraan een maximumgrens voor onze netto schuldquote van 2,8 maal onze jaarlijkse belastingopbrengst te stellen. Ook proberen we ons eigen vermogen zoveel mogelijk te gebruiken om de belastingstijgingen te beperken. Wel zorgen we ervoor dat voldoende financiële middelen aanwezig zijn om eventuele financiële risico's op te vangen. Dit wordt uitgedrukt in het ratio weerstandsvermogen. Deze ratio moet minimaal 1,4 zijn. Als voorbeeld betekent dit wanneer onze financiële risico's zijn ingeschat op € 1 miljoen, we minimaal € 1,4 miljoen aan eigen vermogen beschikbaar moeten hebben.

Meerjarenperspectief 2022-2025

Het meerjarenperspectief 2022-2025 is het financiële uitgangspunt voor het nieuwe waterbeheerprogramma. Dit is in juni 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur. De financiële effecten van het waterbeheerprogramma worden verwerkt in de programmabegroting 2022 (november 2022). De extra kosten die nodig zijn om de ambities en doelen vanuit het nieuwe waterbeheerprogramma te realiseren, proberen we de komende jaren zoveel mogelijk binnen de financiële kaders uit te voeren.

Verdere informatie

Voor meer informatie over de waterschapsbelasting en tarieven: <https://www.schielandendekrimpenerwaard.nl/wat-doen-we/waterschapsbelasting-en-heffingen>

1. **Opgave:** Als de kosten van ons waterbeheer stijgen, nemen ook de lasten voor inwoners en bedrijven toe. Dit willen we beperkt houden. Het bestuur van het hoogheemraadschap heeft daarom zichzelf een norm van maximaal 3% stijging van de belastingopbrengst per jaar opgelegd, gemiddeld over de bestuursperiode. In dit waterbeheerprogramma is daarmee rekening gehouden.

Digitale ontwikkeling

Ambitie

Nieuwe technieken benutten en geeft de digitale overheid volwaardig mee vorm.

Visie

Nieuwe informatietechnologie zal, meer dan nu, van grote invloed zijn op onze werkzaamheden. Het maakt op verschillende gebieden ons werk eenvoudiger en helpt ons bij de uitvoering van onze taken. Ook zullen deze nieuwe technieken onze bedrijfsprocessen en communicatie flink veranderen, soms gemakkelijker maar soms ook complexer maken. Het gebruik van werken op basis van data en meetgegevens groeit en dat vraagt een andere inrichting van (besluit)vormingsprocessen. Een eindperspectief is er nog niet en ook het tempo van de naderende veranderingen is onbekend. Toch moeten we ons voorbereiden op deze veranderingen en de eisen die inwoners zullen stellen. Inwoners verwachten een grote openheid, daar ligt een opdracht voor onze communicatie.

Situatiebeschrijving

Smartphones, tablets, slimme camera's, sensoren, drones en satellieten zijn niet meer weg te denken uit onze maatschappij. En: technologie wordt steeds kleiner, slimmer en goedkoper. We maken dankbaar gebruik van de vernieuwingen. Denk aan het gebruik van robots, het besturen van installaties op afstand, sensoren en andere meetapparatuur die grote hoeveelheden meetgegevens opleveren. Ze kunnen ons helpen bij de grote, naderende veranderingen. Maar ze vragen ook aanpassingen om goed om te kunnen gaan met alle technologische mogelijkheden.

Meer gebruik maken van data

In 2027 nemen we steeds vaker beslissingen die gebaseerd zijn op data in plaats van ervaring. Daardoor kunnen we beter reageren op wensen en ontwikkelingen van binnen en buiten de organisatie. Dit vraagt om data van voldoende kwaliteit. En dat we relevante data makkelijk digitaal toegankelijk maken voor onszelf en voor derden. Het toegankelijk maken voor gebruik van data door inwoners, bedrijven en organisaties gaat verder dan het alleen beschikbaar stellen van gegevens in het kader van de Omgevingswet.

Naast het delen van data zal het waterschap zelf ook meer relevante data van derden betrekken in zijn bedrijfsvoering. Er komen steeds meer meetgegevens en andere data beschikbaar. Op basis van al deze gegevens is het mogelijk om beter en sneller te beslissen. Dit zorgt bijvoorbeeld voor minder energiegebruik door slimme aansturing van gemalen waarbij we rekening houden met getijden en verwachte regenval. Maar ook kan het zorgen voor minder risico op (water)overlast door inzet van sensoren in dijken of het slim gebruiken van de bergingscapaciteit in (gemeentelijke) riolen. Kortom, door goed gebruik van data kunnen we het waterbeheer beter uitvoeren.

Onze rekenprogramma's (op basis van algoritmes) richten we zorgvuldig in en we zijn open over de keuzes die we hierbij maken.

Als we meer gebruikmaken van data is het belangrijk dat we de kwaliteit bewaken, dat we de gegevens veilig opslaan en goed verwerken. We investeren in systemen die op andere plaatsen in de organisatie weer tot besparingen leiden.

Informatieveiligheid

Het waterschap voldoet aan de wetgeving én zoveel mogelijk aan de vereisten van de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). De staat van beveiliging wordt regelmatig getoetst. Uitval van ICT-systemen wordt meegenomen in de bedrijfscontinuïteitsplannen.

Digitalisering brengt risico's met zich mee. Systemen, zoals de besturing van gemalen en afvalwaterzuiveringen, kunnen uitvallen en hackers kunnen schade veroorzaken. We zijn ons daar van bewust. Daarom kijken we bij alle veranderingen kritisch of ze aan de benodigde digitale veiligheidseisen voldoen. Ook de bescherming van persoonsgegevens heeft onze voortdurende aandacht. We zorgen ervoor dat de informatieveiligheid en de gegevensbescherming voldoen aan de wetgeving ('secure- and privacy by design'). Dit geldt zowel voor de netwerkveiligheid als de fysieke beveiliging.

Informatiebeheer en archivering

We verbeteren continu onze werkprocessen. We leggen meer gegevens vast en maken daardoor meer gebruik van data. Daardoor moeten informatie en data actueel en bijgewerkt zijn. Om de gegevens vervolgens te kunnen benutten moet het beheer van de data overzicht en inzicht bieden. Met een optimaal ingericht en goed beheerd informatiesysteem kunnen we de processen en informatie controleren en monitoren. Zo voldoen we aan de wetgeving (Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), Wet Open Overheid (Woo), Archiefwet). Door het slim inrichten van het informatiebeheer en daarbij aan de voorkant rekening te houden met de archiveringsvereisten kunnen onze medewerkers straks met zo min mogelijk administratieve lasten hun bestanden op de juiste manier archiveren. Tegelijk zorgt dit er voor dat gearchiveerde bestanden makkelijk vindbaar zijn en dat ze veilig te delen zijn, ook met externe partijen.

Samenwerking

We hebben onze manier van (samen)werken aangepast en beschikken over de benodigde kennis, competenties en vaardigheden om succesvol mee te kunnen bewegen in de digitalisering van de maatschappij. Als relatief kleine organisatie bundelen we de krachten met andere waterschappen en (overheids)organisaties. We profiteren van elkaars resultaten en zo vergroten we onze vernieuwingskracht. Vooral op het gebied van digitalisering is samenwerking onvermijdelijk. We investeren in kennis om onze processen te verbeteren om zo optimaal mogelijk onze taken uit te voeren. Daarbij werken we zoveel mogelijk samen met andere waterschappen en Het Waterschapshuis.

1. **Opgave:** We bewaken de kwaliteit van data en informatieproducten, slaan deze veilig op en verwerken deze op de juiste manier. Daarbij voldoen we aan (wettelijke) eisen en richtlijnen.
2. **Opgave:** We stellen belangrijke data en informatieproducten beschikbaar aan derden.
3. **Opgave:** Onze informatie- en archiefbeheersystemen zijn optimaal ingericht, voldoen aan (wettelijke) eisen voor opslag en ontsluiting en aan eisen en wensen voor gebruiksvriendelijkheid.

4. **Opgave:** We betrekken meer data in onze bedrijfsvoering zodat we beter en sneller beslissingen kunnen nemen.
5. **Opgave:** We werken samen met andere waterschappen en (overheids)organisaties om te profiteren van elkaars resultaten en om onze vernieuwingskracht te vergroten.

Voorbereid op calamiteiten

Ambitie

Het waterschap heeft een adequate en geoefende crisisorganisatie, is goed voorbereid om burgers en bedrijven in het gebied te beschermen en is een betrouwbare crisispartner.

Visie

We treden bij (mogelijke) crises daadkrachtig en doelgericht op. Daarbij beperken we zoveel mogelijk de gevolgen voor de omgeving en de organisatie. We hebben oog voor de nieuwe dreigingen die op ons af komen. We bereiden ons goed voor en we leren van de uitkomsten. We willen als een (veer)krachtig crisispartner in de veiligheidsregio gezien en betrokken worden.

Situatiebeschrijving

We kennen veel verschillende dreigingen, zoals overstroming als gevolg van klimaatverandering, cybercrime en een pandemie. Maar ook nieuwe dreigingen, die voortkomen uit technologische ontwikkelingen en beïnvloeding door nepnieuws.

Verschillende disciplines komen samen

Crisis houden zich niet aan grenzen van landen, veiligheidsregio's en beheergebieden. Ze duren steeds langer en zijn grilliger. Meer en meer zijn veel verschillende disciplines nodig om een crisis te beheersen of af te wenden. Het effect op bewoners en bedrijven en hun zelfredzaamheid en participatie (bv. de dijkwacht) wordt steeds groter. Een watercrisis is geen zuiver operationele wateraangelegenheid meer. Communicatie en samenwerking is noodzakelijk voor succesvolle crisisbeheersing. Het is belangrijk dat we als een (veer)krachtige crisispartner worden gezien: kundig, zelfbewust en voorspelbaar. Crisisbeheersing is nooit af. Daar blijven we aan werken zodat we goed voorbereid zijn

Lerende organisatie

Na elke crisissituatie en oefening is terugkijken en evalueren belangrijk. Zo kunnen we met de hele organisatie continu lerend verbeteren.

1. **Opgave:** Na elke crisissituatie en oefening is terugkijken en evalueren belangrijk. Zo kunnen we met de hele organisatie continu lerend verbeteren.

Slimmer en beter door innovatie

Ambitie

Het hoogheemraadschap innoveert en straalt dat uit. Innovatie is een integraal onderdeel van ons werk gericht op toekomstgericht en efficiënt waterbeheer.

Visie

We leven in een wereld waar technologie een belangrijke rol speelt. Smartphones, tablets, slimme camera's, sensoren, drones en satellieten zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving. Bovendien wordt technologie steeds kleiner, slimmer en goedkoper. We maken dankbaar gebruik van deze innovaties. Dit om het waterbeheer in ons gebied nóg beter, efficiënter en goedkoper uit te voeren. Niet alleen met techniek, maar ook met onze samenwerking met inwoners, bedrijven en startups zoeken we naar innovatie.

Innovaties maken het voor ons mogelijk om vooruit te kijken en vroegtijdig in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen. Innovaties zijn integraal onderdeel van ons werk en helpen ons onze taken, ons dagelijks werk beter en efficiënter kunnen uitvoeren. Hierdoor ontstaat ruimte om de nieuwe uitdagingen zowel technisch als financieel aan te kunnen. Creativiteit en experimenten staan daarmee in dienst van het uitvoeren van onze werk.

Waar staan we?

Ons waterbeheer gaat al velen eeuwen terug en waterschappen worden alom gezien als een betrouwbare en deskundige overheid. Maar door klimaatverandering komen er ook flinke nieuwe uitdagingen op ons af. Met nieuwe methoden en technieken kunnen we onze werkwijzen en organisatie zo aanpassen dat we beter kunnen reageren op toekomstige veranderingen. Dit noemen we innoveren en dat doen we al jaren. Door de voortrazende technologische ontwikkeling en de klimaatverandering moeten we innovatie structureel vastleggen in onze werkwijzen. Daarbij hoort ook inzet van menskracht.

Optimaliseren van ons waterbeheer

De laatste decennia ontwikkelt de technologie zich razendsnel. Met nieuwe meetapparatuur verzamelen we heel veel data over ons gebied. Met onze nieuwe droneboot meten we snel en nauwkeurig de diepte van onze sloten. Ook kunnen we met een 360° camera ons watersysteem in beeld brengen, wat ons helpt bij bijvoorbeeld het opsporen van lozingen. Door het onderling koppelen van deze data en meetgegevens kunnen we eenvoudiger inspelen op de nieuwe vraagstukken rondom duurzaamheid, klimaatverandering en circulaire economie. Door deze technieken kunnen we met alle naderende veranderingen toch op ons dagelijkse werk, onze taken, betrouwbaar blijven uitvoeren. We kunnen ontwikkelingen beter voorspellen en we kunnen resultaten beter analyseren.

Innovatie, een zaak van overheid en markt

We werken nauw samen met andere waterschappen, partners en andere overheden. Met startups of bestaande innovatieve bedrijven verkennen we nieuwe mogelijkheden. Zo

doen we mee met de jaarlijkse [Circular Challenge](#) van [Blue City](#). In de landelijke en regionale platforms denken we mee met innovaties rondom digitalisering, klimaatverandering, duurzaamheid en circulaire economie. We zijn actief partner van [VPDelta](#), met Diergaarde Blijdorp als [proeftuin](#) voor onderzoek en testlocatie voor innovatieve oplossingen.

Verdere informatie

Via het digitale platform www.winnovatie.nl werken we samen met betrokkenen in ons gebied en collega-waterschappen. We dagen anderen uit met slimme ideeën te komen. Dat kunnen inwoners, bedrijven, studenten of andere organisaties zijn.

Van kennisplatforms zoals Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (Stowa) maken we gebruik voor innovatief wetenschappelijk onderzoek. Daarbij krijgen we ondersteuning van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB).

1. **Opgave:** We spelen in op nieuwe vraagstukken rondom duurzaamheid, klimaatverandering en circulaire economie door nieuwe technieken data en meetgegevens aan elkaar te koppelen
2. **Opgave:** Nieuwe technieken zetten we in om, met alle naderende veranderingen, onze taken betrouwbaar te kunnen blijven uitvoeren, zo kunnen we data beter benutten en de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen beter voorspellen.

Recreatie in, op en om water

Ambitie

Waterrecreatie passend bij ons beheer én de behoeften van de maatschappij en de taken van onze partners.

Visie

Inwoners en recreatieorganisaties hebben aangegeven dat zij graag willen dat wij als hoogheemraadschap actief bijdragen aan vergroting van de aantrekkelijkheid van de leefomgeving. Dat doen we onder meer door recreatieve functies mogelijk te maken op en rond objecten en percelen die we in eigendom hebben of beheren. Recreatie in de vorm van varen (lees ook [beleidsuitwerking Varen](#)), zwemmen, fietsen, schaatsen, vissen (het beleid voor visserij en hengelsport is beschreven in de [Nota Vis 2016-2021](#)), etc. zijn belangrijke maatschappelijke functies. Met ons (water)beheer en vanuit onze taken houden we met deze functies rekening en dragen er aan bij. Niet alles is overal mogelijk of maakbaar. Daarom maken we, waar nodig, een afweging met andere taken van ons en functies van het watersysteem, zoals het aan- en afvoeren van water, de ontwikkeling van de ecologische waterkwaliteit en het behoud en verbetering van de zwemwaterfunctie en de inrichting en beheer van waterkeringen en wegen. Dat doen we samen met andere partijen die betrokken zijn bij de waterrecreatie. Daarbij delen wij graag onze informatie, kennis en de mogelijkheden voor verschillende recreatieve functies.

Situatiebeschrijving

De recreatieve druk op watersystemen groeit in ons dichtbevolkt gebied. Met ons dagelijks werk (beheer watersysteem, beheer wegen en keringen, vaarweg- en nautisch beheer) dragen we nu al bij aan een aantrekkelijke leefomgeving voor (water)recreatie (zoals wandelen, fietsen, vogelen, vissen en varen). We zien ook dat recreatie in, op en om het water, waterkeringen en wegen de laatste jaren sterk toeneemt. Bij recreanten is behoefte aan een aantrekkelijk gebied voor uiteenlopende en soms botsende recreatieve functies. In onze beheertaken houden we hier al rekening mee. De waterkwaliteit is in veel gevallen voldoende voor de meeste recreatievormen. Maar een extremer en warmer klimaat maakt het bieden van een goede zwemwaterkwaliteit niet eenvoudiger. Wat vanuit de ecologie en het watersysteem wel of niet kan is niet altijd voor iedereen duidelijk; een betere samenwerking en afstemming is daarvoor nodig. Niet alleen bij de uitvoering van het beheer en het onderhoud en de handhaving, maar ook bij het opstellen van beleid. Alle partijen verlangen onze activiteit en betrokkenheid.

Samenwerking versterken

We verbeteren onze samenwerking met recreatie-organisaties, overheidsorganisaties en belangengroepen en zijn aanspreekbaar voor recreatiezaken. Zo stimuleren we een breder gebruik in op en rond water, keringen en wegen. We maken, bij voorkeur, gebruik van de bestaande structuren en overleggen, benutten kansen voor recreatie in integrale projecten en we ondersteunen nieuwe ideeën en initiatieven. Zoals bijvoorbeeld voor een centraal aanspreekpunt "De waterloods" in de gemeente Rotterdam, waarbij we de informatievoorziening naar de recreatieve gebruikers verbeteren.

We delen onze kennis over het functioneren van het watersysteem en de belangrijke ecologische principes en adviseren bij plannen om recreatiemogelijkheden uit te breiden. Voor ons is het belangrijk dat die aansluiten bij onze taken en dat recreatieve functies plaatsvinden op plekken die daarvoor het meest geschikt zijn. Ook is belangrijk dat de waterkwaliteit niet verslechtert of toekomstige verbeteringen niet worden belemmerd.

Recreatie en zwemwaterplan

We voeren een verkenning en een analyse uit en stellen een plan op. Hierin staat hoe we door samenwerking de recreatiemogelijkheden op en rond objecten en percelen die we in eigendom hebben of beheren kunnen behouden of versterken. Zwemwater krijgt daarbij speciale aandacht. We bepalen de mogelijkheden, zodat de kansen voor recreatie goed zijn afgestemd op de taken van het hoogheemraadschap.

Onderhoud en waterkwaliteit

Door goed onderhoud dragen wij bij aan de toestand van het watersysteem met een aantrekkelijke basis voor recreatie.

Verdere informatie

Verbetering van de mogelijkheden voor recreatie doen we met de betrokken partijen. Dit zijn de provincie Zuid-Holland, de Recreatieschappen, gemeentes en natuurbeheerders. Er zijn samenwerkingsverbanden en programma's, zoals Rijke Groenblauwe leefomgeving, de Stichting Plezierrivier de Rotte, Programma Rivier als getijdenpark en de Visstandbeheercommissie Schieland en de Krimpenerwaard. De kansen voor verbetering kunnen we het beste in gebiedsgerichte plannen concretiseren. Hierbij vindt ook afstemming met andere aan onze taken-gerelateerde opgaves plaats.

1. **Opgave:** Het hoogheemraadschap kent de recreatieve partners en belangen in het gebied en de mogelijkheden om samenwerking te versterken.
2. **Opgave:** Het hoogheemraadschap stelt beleid op voor recreatie in, op en om het water en de waterkeringen en de wegen, met aandacht voor ecologie en gebruikers.

Veilige wegen in goede staat

Ambitie

Veilige wegen in goede staat.

Visie

Wegen spelen een belangrijke rol in het functioneren van de samenleving. Ze hebben een grote invloed op de economische potentie en sociale leefbaarheid van een gebied. In de Krimpenerwaard beheren wij een deel van de wegen en fietspaden. We focussen ons op verkeersveiligheid en functioneel onderhoud van rijbanen en wegbermen. We hebben hierbij respect voor het landschap en de biodiversiteit. Door samen te werken, en innovaties en duurzame oplossingen toe te passen, beperken we de maatschappelijke kosten van het wegenbeheer.

Situatiebeschrijving

De drukte op de weg neemt toe in de Krimpenerwaard. Meer en zwaarder vracht- en landbouwverkeer en meer recreanten (voetgangers, elektrische fietsen en motoren) maken gebruik van onze plattelandse wegen, fietspaden en onverharde paden. Verschillende ruimtelijke ontwikkelingen (woningbouw, natuurontwikkeling en versterking van de lokale (agrarische) economie) maken het gebruik van onze wegen in de toekomst nog intensiever. De druk op de verkeersveiligheid neemt hierdoor toe. Terwijl dit nu al een uitdaging is op de smalle polderwegen waar verschillende soorten weggebruikers zich mengen.

Door zetting van het gebied is er continu aandacht nodig voor de kwaliteit van de rijbaan, de wegfundering en de bermen, om schade te voorkomen. Een deel van de wegbruggen moet binnen de planperiode van dit Waterbeheerprogramma worden vervangen of gerenoveerd. Door de ontwikkeling van technologie, ICT-toepassingen en databeschikbaarheid is de uitvoering van het wegbeheer steeds meer gebaseerd op meetgegevens. Lokale kennis en ervaring vormen een belangrijke aanvulling hier op.

De afgelopen jaren hebben we ons intensief ingezet om de wegentaak over te dragen naar de gemeenten in de Krimpenerwaard. Dit hebben wij gedaan omdat wij de rol van wegbeheerder beter vinden passen bij de lokale gemeenten en dit in het overgrote deel van Nederland daarom ook bij de algemene overheden is belegd.

In de planperiode van dit Waterbeheerprogramma zet het hoogheemraadschap zich niet meer actief in om de overdracht te realiseren. Als de gemeenten initiatieven nemen om gezamenlijk alsnog tot een overname van de wegentaak te komen, of op andere wijze tot een taakoverdracht kan worden gekomen, zullen we dat vanzelfsprekend ondersteunen.

Wij beschouwen binnen dit waterbeheerprogramma de taak als een volwaardige taak van ons hoogheemraadschap en willen de uitvoering, waarvoor waardering is, met inzet en ambitie voortzetten.

Vergroten van de verkeersveiligheid

We zetten ons in om de verkeersveiligheid verder te verbeteren en het aantal ongevallen te verminderen. Daarom volgen we de doelstellingen en werkwijze van het 'Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030' (SPV2030), met als kerndoel het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers door een risicogestuurde aanpak. Daarbij richten we ons op de wegen die niet voldoen aan de belangrijkste veiligheidskenmerken, zoals breedte van fietspaden en obstakels in de vrije ruimte langs de rijbaan. Op dit moment voldoet ruim 60% van de wegen aan de veiligheidseisen. Dit percentage willen we de komende jaren verhogen. We werken hierbij samen met de wegbeheerders uit de regio. Deze aanpak vullen we aan door veilig gedrag van weggebruikers te stimuleren met behulp van communicatiecampagnes en door maatregelen toe te passen volgens de basisprincipes van 'natuurlijk sturen'. Om deze opgaven te realiseren maken we gebruik van subsidies en benutten we meekoppelkansen.

Wegen van voldoende kwaliteit

Door zetting van de weg en drukke verkeer beschadigt het wegdek snel. Daarom moeten we continu zorg en aandacht besteden aan de kwaliteit van de rijbaan, wegfundering en bermen. We gaan komende jaren door met het investeringsprogramma 'Wegen en Wegbruggen'. Naast de doorgaande polderwegen, die in aanmerking komen voor reconstructie doordat bijvoorbeeld de fundering onvoldoende is, maken verouderde wegbruggen ook onderdeel uit van dit programma. Na reconstructie voldoen de wegen en wegbruggen aan hoge kwaliteitseisen van draagkracht en levensduur.

Gegevens op orde voor optimaal beheer

We zijn een betrouwbare partner voor inwoners, bedrijven en andere overheden. Onze keuzes zijn logisch en navolgbaar. We maken hierbij, naast onze lokale kennis en ervaring, gebruik van beschikbare ICT-oplossingen, waarin we onderhoud- en beheergegevens gestructureerd vastleggen. Dat maakt het beheer en onderhoud steeds efficiënter en effectiever. We zetten in op zo hoog mogelijke kwaliteit tegen de laagst mogelijke kosten op lange termijn. Op onze website is al informatie over het beheer en onderhoud van onze wegen te vinden, dit breiden we de komende jaren verder uit.

Verdere informatie

Een nadere uitwerking van de beleidskeuzes en achtergronden van het wegenbeheer staan in de 'Nota Wegen'. Daarnaast raken verschillende thema's uit dit WBP ook het wegenbeheer. Denk aan biodiversiteit, innovatie, duurzaamheid en recreatie. De bredere doelen voor deze thema's in de planperiode staan beschreven in deze hoofdstukken.

1. **Opgave:** Het aantal kilometers weg dat is ingericht volgens de richtlijnen voor verkeersveiligheid verhogen we, zodat we de kans op (slachtoffer)ongevallen verminderen.
2. **Opgave:** We reconstrueren wegen en wegbruggen met oog voor kwaliteit en draagkracht.
3. **Opgave:** We zorgen dat relevante gegevens over onze wegen voor iedereen digitaal bereikbaar zijn.